

24. februar 2018.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Rimski trg 46, Podgorica

Tel. (+382 20) 482 109, 234 105

Web site: www.minpolj.gov.me

e-mail: kabinet@mpr.gov.me

SAVJET

Preporuke stočarima povodom najavljenog nevremena

Životinjama je potrebno obezbijediti minimalne uslove za život i proizvodnju, pa je potrebno da se stočari blagovremeno pripreme za ovu situaciju.

Objekti

Veliki broj objekata za stoku koji su izgrađeni ranije, nijesu rađeni planski, a često i od lošijih materijala, pa je veoma teško održavati dobar ambijent za životinje, naročito u zimskim mjesecima. U ovakvim, kao i u objektima koji su novijeg datuma, treba obavezno provjeriti kvalitet krovne konstrukcije i ukoliko postoji potreba pojačati je podupiračima, kako ne bi došlo do urušavanja usljed težine sniježnog pokrivača. Kada počnu sniježne padavine potrebno je povremeno očistiti krov.

Sve otvore na štalskom objektu treba dobro obezbijediti. Prozori i vrata treba da su zdravi i da ispravno funkcionišu a eventualno druge otvore, prostor između zidova i krova, otvori na krovu, otvori za izbacivanje stajnjaka i dr. treba dobro obezbijediti. Ovo je najpraktičnije i najjeftinije uraditi sa sijenom, najbolje baliranim. Ovo je poželjno zbog toga što se tako lakše održava temperatura u štali i smanjuje mogućnost pojave promaje koja veoma negativno djeluje na životinje. Potrebno je povremeno provjetravati štalu.

Temperatura

Odrasle kategorije životinja podnose niske temperature bez značajnijih poremećaja. U obezbijeđenom objektu temperature ne mogu biti niske, jer i životinje oslobađaju određenu količinu toplote, tako da se objekat zagrijava. Problemi sa javljaju kod podmlatka kojem je potrebna toplota, a ovo je naročito izraženo kod jagnjadi i jaradi, pa ovim kategorijama treba posvetiti posebnu pažnju, s obzirom da je sezona jagnjenja i jarenja pri kraju. Na farmama u kojima postoji podmladak, trebalo bi jedan dio objekta opredijeliti za njihov smještaj, pojačati prostirku i bolje temperaturene uslove. Ukoliko dođe do prehlade životinja obavezno treba kontaktirati veterinarsku službu.

U uslovima sa visokim sniježnim pokrivačem, potrebno je blagovremeno očistiti put od štalskog objekta, do skladišta za hranu, sijena i prostora za skladištenje stajnjaka.

Ishrana

Potrebno je pojačati i ishranu životinja jer se, pored količina potrebnih za proizvodnju, veliki dio utroši za potrebe održavanja temperature samog organizma. Kvalitetnom ishranom vršimo prevenciju i održavamo jedinke u dobroj zdravstvenoj i proizvodnoj kondiciji. Pored pravilne ishrane, bitno je i pravilno napajanje životinja. Životinja svakodnevno mora unijeti optimalnu količinu vode za sopstvenu rehidraciju i za proizvodnju. Životinje piju vodu više puta u toku dana i potrebno je da je imaju u dovoljnoj količini. Najbolje je da piju po želji i da voda bude čista. Najveće količine vode potrebne su govedima. Kod visoko mliječnih krava ta količina kreće

24. februar 2018.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Rimski trg 46, Podgorica

Tel. (+382 20) 482 109, 234 105

Web site: www.minpolj.gov.me

e-mail: kabinet@mpr.gov.me

SAVJET

se i više od 100 l. Za proizvodnju 1 litra mlijeka potrebno je 4 do 5 litara vode. Pored količine i kvaliteta treba voditi računa i o temperaturi vode. Za napajanje starijih kategorija temperatura vode ne bi trebala da bude ispod 10° C, a optimalna je u rasponu od 10 do 15° C. Za mlađe kategorije temperatura vode treba da je veća, a optimalna je od 15 do 25° C.

Stajnjak se mora redovno odlagati na mjesto koje je predviđeno za to van štale. Nagomilavanje stajnjaka u štali izaziva pojavu štetnih gasova, kao i nehygijske uslove za boravak životinja u njoj.

Odjeljenje za savjetodavne poslove u oblasti stočarstva